

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

XXIII. De pericardio, cordisque situ & substantia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

DE MEMBRANIS SVCCIN-
gente & intersepiente costis.

CAPVT XXII.

Natura
vbiq. sibi
similis.

Bique sibi similis, vel in maxima rerum varietate ac dissimilitudine, natura est. Inferiorem ventrem peritoneo totum obduxit, quo & naturalia organa omnia ibi posita continerentur, & singulis singula conuellerentur membranis. Idem praeterea in thorace. Totum enim ampla item obduxit membrana costis omnibus pectori, superiori que diaphragmatis regioni subtenfa, quam propterea succingentem costas vocamus, partesque omnes thorace contentas amplectitur. Graecis *σφραγίς* & *μμβία* dicitur: indeque morbus pleuritis nominatus, cui inter eam & costas quispiam intercipitur humor. Eadem illius, quae thoracis cauitatis figura est substantia tenuis, sed omnino firma, qualis & peritonei: quam aegre omnino a partibus separe, quibus adhaeret.

Succingens
membrana.

Triplex illius est vsus: tum omnibus thorace contentis commune inuolucrum esse: tum proprias tunicas partibus omnibus ibi contentis subministrare, eaque firmare & colligare; non solum cor & pulmones, sed oesophagum, magnam arteriam & asperam, venamque azygos. Tum esse pulmonibus instar subterniculi; atque cauere, ne cum perrara & molli substantia content, ab ossium duritate laedantur, dum in inspiratione distenti in costas incurrunt. Tum vero prohibere, ne dum mouentur pulmones costarum spatij influent sese.

Propterea laeuis prorsus est interior illius superficies, vt benignus pulmonum contactus sit: & a quo quasi humore perfusa, propter plurimam contentorum membrorum euaporationem. Exterior autem asperior; vt ijs, quibus obducitur, partibus firmiter adhaerescat. Venas habet ab azygo, arterias a magno trunco, nervos a sexto pari & spinæ vertebris: ex quarum vinculis præcipuam habet originem: & id circa illam dorsi regionem crassior & durior, quam circa pectus, est.

Interse-
pientes
duæ.

Paulò autem tenuiores duæ illæ membranæ sunt, quæ in medio thorace cõspiciuntur appensa, vertebrisque spinæ retrosum, ossi pectoris medio antrosum, clauibus sursum, & xiphoidi cartilagini ac diaphragmati deorsum insertæ. Quas siue ex succingente exortas omnibus ijs in locis, in quibus ipsi iunguntur, siue illius partes ex spina ad pectus exportectas esse dixeris, nõ morabor. Sanè corde solo inter eas intercluso mediòq. in thorace appenso, duas in partes, dextram & sinistram, thorax vniuersus diuiditur. Quam ob causam *σφραγίς* Graeci dixerunt, nos intersepientes, inter se iudentesue membranas aut mediastinum nominamus.

Duplex est illarum vsus. Alter firmare cor, ne huic illucue impellatur atque in latera collabatur: sed certam in medio animalis teneat sedem. Alter thoracem totum bipartitò diuidere, vt si lateris vnum vulneretur aut alio quouis modo aperiatur ac refrigeretur, non cesset illico respiratio & pulmonum motus, pereatque animal: sed alterum lateris illesum & clausum atque ad respirandum ido-

A neum sit. Quòd tum in vulneratis hominibus, tum in viuis aliorum animalium sectionibus apparet.

DE PERICARDIO, CORDIS QVE
sua & substantia.

CAPVT XXIII.

Mhoracem vniuersum, qualem hactenus descripsimus, cordi principi ac regio mēbro, tanquam tutissimam optimèque omni ex parte munitam in medio animalis arcem, Natura poluit. Verum & in ipso thorace tutissimum atque ab omnibus, quæ noxam extrinsecus inferre possent, remotissimum locum occupauit cor. Illius quippe basis (est enim pyramidalis turbinatae figuræ, quæ ad illius membri motum maximè fuit oportuna: ferè tamen sphericæ, præsertim cum attollitur, quo spiritus capaciorest & firmior) medium thoracis occupat, tantumdemque a pectore & spina, à iugulo & diaphragmate, a dextris & sinistris costis distat. Mactone tamen in anteriora & sinistra declinat, vt manus lateri sinistro intri papillam a nota testatur. In anteriora quidem, & propter partis illius nobilitatem, ad quam, vt in 3. de partibus lib. cap. 4. ratio citatur Philosophus, æquum est nobilissimum membrum accedere: & quoniam pectus ferè ex carne frigidius, quam dorsum, fuit set: & vt ea pars, in quam fit animalis motus, calidior euaderet. In sinistra verò; tum quia descendens Caua infixa iecori propter membri huius pedus basim cordis non nihil ad dextra detrahentur mucronem eleuat ad sinistra. Acciditque perbellè: tum vt basi ad dextra quoquo modo declinata sanguinem gignendo spiritui necessarium ex iecore commodius susciperet: tum etiam vt iecoris ad dextra magis accedentis situs utcumque in sinistris compensaretur frigidiorique parti calor apponeretur.

Cor in
m. l. cap.
suum.Cordis
ra & su.

Omninò membrum hoc caloris & spiritus officina est; vitalique virtutis, propter quem extructus est thorax; sedes ac domicilium. Eam in medio collocare oportuit, vt partes omnes foueret, omnes æquè irrigaret, subueniretque omnibus. Quiddid præter hoc membrum in thorace reperias, ascititium est & adiunctum: atque ad cordis conseruationem aut actionem exequentiam pertinet. Ad conseruationem pulmones pertinent asperaque arteria: hæc adducit aërem, quo refrigeretur cor; illi suo motu velut flabellum æstuantem calorem ventilant. Ad muneris autem executionem vena Caua comportans sanguinem, ex quo gignatur spiritus; & arteria aorta genitum illum distribuens per totum corpus.

Theophr.
p. 10.

Illud omni admiratione dignum, quòd huic membro, ex quo animalis vita tota pendeat, tam sedulo natura prouidit: vt nec in tam munito loco nudum & omni alio præsidio destitutum condendum duxerit: sed membrana quoque inuoluit firmissima, quam *μεμβρανὴ* propterea nominant, quòd velut captiua & inuolucrum cordi, quòd Graecis *καρδιά* dicitur, obducta

Pericard.

